

نگاشت الگوی مفهومی عوامل تأثیرگذار بر برنامه درسی میان‌رشته‌ای با تأکید بر رشته ترویج و آموزش کشاورزی

زینب موذن کلور^۱، حمید موحد محمدی^۲، یوسف حجازی^۱ و احمد رضوانفر^۱

۱- دکتری آموزش کشاورزی، وزارت جهاد کشاورزی، moozen@ut.ac.ir

۲- استناد دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، کرج، ایران

چکیده

مهم‌ترین حیطة تصمیم‌گیری در نظام آموزش عالی، حیطة برنامه درسی است. امروزه مسائل بشری متنوع، گوناگون، پیچیده و میان‌رشته‌ای است و حل آن‌ها نیازمند اطلاع و آگاهی وسیع، نگاه چندبعدی به مسائل و کسب مهارت و تفکر میان‌رشته‌ای است. برنامه درسی میان‌رشته‌ای شامل در هم آمیختن محتوا، فرایندها و مهارت‌ها به منظور انسجام یادگیری، ایجاد دید وسیع و عمیق، کاهش جزم‌اندیشی و کاربرد دانش در زندگی است. مسائل جدید علم کشاورزی نیز گسترده و پیچیده هستند و نیازمند رویکرد جدیدی در آموزش عالی این رشته علمی می‌باشند. بنابراین، برنامه درسی به‌عنوان اصلی‌ترین عنصر نظام آموزش عالی و بنیادی‌ترین ابزار برای فراهم‌آوری دانش، بینش و مهارت دانشجویان مستلزم بازنگری و بررسی‌های کمی و کیفی مستمر است. در این رابطه، با توجه به ماهیت میان‌رشته‌ای رشته ترویج و آموزش کشاورزی و اهمیت برنامه درسی میان‌رشته‌ای در این پژوهش به تدوین الگوی مفهومی برنامه درسی میان‌رشته‌ای با کسب نظرات ۲۹ نفر از خبرگان حیطة برنامه درسی میان‌رشته‌ای و رشته ترویج و آموزش کشاورزی پرداخته شد. ابزار گردآوری اطلاعات مصاحبه نیمه‌ساختارمند بود که به صورت حضوری و تلفنی انجام گرفت. پردازش داده‌ها با استفاده از تحلیل محتوای کیفی و کمی انجام و مقوله‌های اصلی شناسایی شد. در نهایت، الگوی مفهومی برنامه درسی با الهام از الگوی استروس در تئوری داده بنیاد نگاشته و شرایط زمینه‌ای، شرایط علی، چالش‌ها، ساز و کارها و دستاوردهای آن مشخص گردید. واژه‌های کلیدی: رویکرد میان‌رشته‌ای، برنامه درسی، رشته ترویج و آموزش کشاورزی، تحلیل محتوا، الگوی مفهومی